

T A
Č R

Tento projekt a jím dosažené výsledky byly spolufinancovány se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu BETA2.
www.tacr.cz

Výzkum užitečný pro společnost.

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

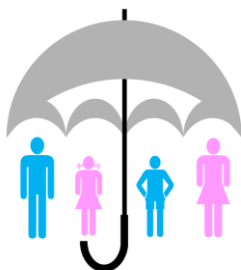
ÚLOHA VEDOUCÍCH ZAMĚSTNANCŮ Z HLEDISKA BOZP

Zpracoval kolektiv autorů z Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v. v. i., v rámci projektu TIRSMPSV701 Inovativní řešení skupiny potřeb v oblasti optimalizace předpisů, postupů a opatření BOZP včetně diseminačních opatření (TIMPSV0007 Podpora rozvoje odborných kompetencí budoucí pracovní síly k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci).

NA PRAHU PRACOVNÍHO ŽIVOTA

Jako absolventi střední školy se ve svém pracovním životě můžete stát vedoucími zaměstnanci, a to třeba i velmi brzy po nástupu do praxe. Někteří z vás se postaví do čela malých, často rodinných firem nebo v budoucnu působil v jejich (byť úzkém) vedení. Stanete se vedoucími provozoven, průmyslových provozů, technologických linek, pracovních skupin nebo manažery zařízení a služeb apod.

V pracovních vztazích vás jako vedoucí zaměstnance čekají zákonné povinnosti spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci a jejich ochranou před riziky.

V soukromém sektoru můžete díky znalostem o BOZP a dovednostem vedoucího pracovníka pomoci předcházet situacím ohrožujícím zdraví osob pracujících ve firmě nebo s ní spolupracujících, její majetek a životní prostředí.

VEDOUCÍ ZAMĚŠTNANCI

V rámci podnikové struktury (a hierarchie) je z pohledu každého zaměstnance nejdůležitější osobou na pracovišti/v podniku jeho **přímý nadřízený**. Zákoník práce jej označuje jako **vedoucího zaměstnance**. Přímý nadřízený pracovník řídí práci podřízených zaměstnanců nebo řídí vedoucí zaměstnance na různých (vůči své pracovní pozici na nižších) stupních řízení.

Vedoucí zaměstnanec

Vedoucími zaměstnanci zaměstnavatele se rozumějí **zaměstnanci, kteří jsou na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny**.

VEDOUCÍ ZAMĚŠTNANCI - PODNIKOVÁ HIERARCHIE

Vedoucí zaměstnanec-statutární orgán, který řídí vedoucí zaměstnance na 2. stupni řízení, vedoucí zaměstnanec-vedoucí organizační složky, který řídí vedoucí zaměstnance na 2. stupni řízení, náměstek člena vlády, vedoucí Kanceláře prezidenta republiky, vedoucí Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, vedoucí Kanceláře Senátu Parlamentu České republiky, vedoucí Kanceláře Veřejného ochránce práv, finanční arbit a ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů

4. stupeň řízení:

Vedoucí zaměstnanec, který řídí vedoucí zaměstnance na 2. stupni řízení, vedoucí zaměstnanec-statutární orgán, který řídí vedoucí zaměstnance na 1. stupni řízení, nebo vedoucí zaměstnanec-vedoucí organizační složky, který řídí vedoucí zaměstnance na 1. stupni řízení

3. stupeň řízení:

2. stupeň řízení:

Vedoucí zaměstnanec, který řídí vedoucí zaměstnance na 1. stupni řízení nebo vedoucí zaměstnanec-statutární orgán, který řídí práci podřízených zaměstnanců

1. stupeň řízení:

Vedoucí zaměstnanec, který řídí práci podřízených zaměstnanců

Každý, kdo na pracovišti/v podniku zastává podle zákoníku práce funkci vedoucího zaměstnance, je zároveň přímým nadřízeným určité skupiny zaměstnanců nebo vedoucích zaměstnanců.

ODPOVĚDNOST ZAMĚSTNAVATELE ZA ZAJIŠTĚNÍ BOZP ZAMĚSTNANCŮ

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP)

Souhrn opatření stanovených legislativou nebo zaměstnavatelem, která mají předcházet ohrožení nebo poškození lidského zdraví v pracovním procesu.

Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce.

Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci uložená zaměstnavateli je nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají.

Vedoucí zaměstnanec přebírá v rámci působnosti zaměstnavatele zodpovědnost za BOZP.

Vedoucí zaměstnanci na všech stupních v rozsahu svých funkcí odpovídají za plnění úkolů zaměstnavatele všestranně pečovat o bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

VEDOUcí ZAMĚSTNANCI A BOZP

Úloha a povinnosti vedoucích zaměstnanců při zajišťování BOZP zaměstnanců a vytváření bezpečných pracovišť podle zákoníku práce

Vedoucí zaměstnanci jsou povinni:

- řídit a kontrolovat práci podřízených zaměstnanců a hodnotit jejich pracovní výkonnost a pracovní výsledky,
- co nejlépe organizovat práci,
- zabezpečovat odměňování zaměstnanců podle tohoto zákona,
- vytvářet podmínky pro zvyšování odborné úrovně zaměstnanců,
- zabezpečovat přijetí opatření k ochraně majetku zaměstnavatele;

Z hlediska BOZP jsou zároveň vedoucí zaměstnanci povinni:

- vytvářet příznivé pracovní podmínky a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- zabezpečovat dodržování právních a vnitřních předpisů, vč. předpisů k zajištění BOZP.

ÚLOHA VEDOUČÍCH ZAMĚŠTANCŮ POHLEDEM BOZP

Vedoucí zaměstnanec má zejména tyto povinnosti:

- řídit a kontrolovat práci jemu podřízených zaměstnanců a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny,
- vést zaměstnance k pracovní kázní a kontrolovat její dodržování,
- vytvářet příznivé pracovní podmínky (podmínky pro bezpečnou práci) a usilovat o jejich zlepšování,
- **motivovat zaměstnance k bezpečnému chování a být sám příkladem,**
- zajišťovat a kontrolovat dodržování právních a ostatních předpisů, vč. předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a opatření zaměstnavatele,
- **zajišťovat bezpečné a zdravé neohrožující pracovní prostředí a bezpečnost a ochranu zdraví při práci a přispívat k jejich zlepšování,** provádět účinná opatření k odstranění nedostatků v péči o BOZP zaměstnanců a k ochraně majetku zaměstnavatele,
- **řešit nedostatky a závady na pracovišti,** které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozící vznik mimořádné události nebo nedostatky organizačních opatření, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů určených k jejich zamezení,
- udílet vhodné pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – v souladu s právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a opatřeními zaměstnavatele,
- **kontrolovat dodržování pokynů k zajištění BOZP a zásad BOZP, stanovených vnitřními předpisy zaměstnavatele,**
- zjišťovat, zda některý jemu podřízený zaměstnanec není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek,
- **zajistit používání předepsaných osobních ochranných prostředků (OOPP), kontrolovat jejich používání,**

ÚLOHA VEDOUČÍCH ZAMĚŠTANCŮ POHLEDEM BOZP - pokračování

- kontrolovat, zda se jemu podřízení zaměstnanci zúčastňují vstupních, periodických nebo mimořádných školení BOZP, přezkoušení a rovněž předepsaných pracovnělékařských prohlídek,
- **reagovat na každé porušení pravidel,**
- **řešit pracovní úraz zaměstnance nebo úraz jiné fyzické osoby,** která se pohybuje s vědomím zaměstnavatele na pracovišti,
- **zastavit práci na svěřeném úseku,** jestliže pokračování v ní by ohrožovalo život nebo zdraví zaměstnanců, a učinit opatření k zajištění bezpečnosti zaměstnanců při obnovení práce,
- **důsledně uplatňovat postihy vůči zaměstnancům, kteří hrubě nebo opětovně porušují pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a právní a ostatní předpisy,** vč. předpisů k zajištění BOZP a opatření zaměstnavatele.

Použité zdroje

Text

- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
- *Povinnosti a odpovědnost vedoucích zaměstnanců* [online]. Svaz polygrafických podnikatelů [cit. 2019-10-30]. Dostupný z: <http://svazpp.cz/oborove-standardy/bozppovinnosti-zamestnancu-na-useku-bozppovinnosti-odpovednost-vedoucich-zamestnancu/>.
- *BOZPprofí* [online]. Copyright © 1997 - 2020, Dashöfer Holding, Ltd., Verlag Dashöfer, nakladatelství, spol. s r. o. [cit. 2020-02-27].
- Vybrané interní materiály Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v. v. i.

Obrázky

- Fotobanka Pixabay.com (pod licencí Public Domain (CC0)).